

arallegim

Les interioritats de l'èxode francès del juny del 1940

XAVIER CERVANTES

Coincidint amb l'estrena de *Suite francesa*, el segell Graphic de l'editorial Salamandra publica

Suite francesa: tempestad en junio. Com el film, el còmic es basa en una obra d'Irène Némirovsky (1903-1942), tot i que no exactament en la mateixa. Némirovsky va morir a Auschwitz, però les seves filles van conservar el manuscrit d'una novel·la en dues parts que es va publicar el 2004. La segona part, *Dolce*, és la que adapta la pel·lícula, i la primera, *Tempestad en junio*, és la que Emmanuel Moynot ha convertit en vinyetes. La història comença el juny del 1940, quan l'exèrcit alemany és a les portes de París, i segueix l'èxode de diferents personatges, alguns lligats per la narració, i tots enxampats per l'excepcionalitat de la situació. Moynot tria el blanc i negre per il·lustrar les ombres d'una derrota doble: la de França i la de la dignitat. I entre una i altra, mostra una evidència: en moments tan tràgics, les diferències de classe s'eixamplen. *Suite francesa* retrata també la manera com bona part de les elits franceses es van conjurar per dirigir el règim col·laboracionista de Vichy. Moynot, com Némirovsky, ho explica amb ràbia i tristesa, però es reserva un bri de justícia poètica. ♦♦

SUITE FRANCESA: TEMPESTAD...
E. MOYNOT
SALAMANDRA
TRAD. REGINA LÓPEZ
224 PÀG. / 22 €

MARC ROVIRA

La democràcia urbana

JAUME CLARET

El mapa electoral de les últimes presidencials als Estats Units revela un país majoritàriament republicà amb dues costes principalment demòcrates. Els liberals americans –el més aproximat a una esquerra a l'europea– s'han refugiat a les grans urbs. Si a aquesta tendència hi sumem experiències de govern municipal regides per l'agenda política progressista (medi ambient, educació, transport públic, participació...) s'entén molt millor l'origen de l'entusiasta llibre signat pel politòleg Benjamin R. Barber (Nova York, 1939).

Barber defensa un retorn als orígens: la democràcia va néixer a redós de les ciutats i ha de tornar-hi. Entremig, els estats nació haurien ajudat a consolidar-la, però davant

la complexitat del present han esgotat el seu temps. La profecia és un pèl agosarada i, almenys al nostre entorn, resulta qüestionable parlar de l'obsolescència dels estats i dels nacionalismes. L'autor, però, es ferma en la creença i assegura que la sobirania i la nacionalitat monocultural els limita i els incapacita, davant d'unes ciutats presentades com l'instrument ideal per a una governança global i democràtica, per sobre de fronteres físiques i mentals.

Cap a un Parlament de ciutats

Amb tot, l'aposta no és de substitució. *Si els alcaldes governessin el món*. Països disfuncionals, ciutats emergents planteja un model de governança paral·lel, un model de poder tou complementari del poder dur hegemònic. Segons Benjamin R. Barber, es tracta de convertir les institucions urbanes, sectorials i

SI ELS ALCALDES GOVERNÉS-SIN EL MÓN
BENJAMIN R. BARBER
ARCÀDIA
TRADUCCIÓ DE JOSEFINA CABALL
524 PÀG. / 24 €

regionals ja existents, en unes de nova factura, oficial i global. Aquest futur Parlament de ciutats potenciarà la governança participativa, la xarxa col·laborativa i el confederalisme. És a dir, aprofundirà en els trets característics de la política municipal. En altres paraules, passar "dels estats a les ciutats, de la independència a la interdependència, de les ideologies a la resolució de problemes".

Aquest optimisme omnipresent no cega l'autor respecte d'algunes limitacions. Entre d'altres, destaca la qüestió de la representativitat. Malgrat el creixent ritme d'urbanització, no tothom viu a les ciutats; malgrat l'exemplaritat de certs governs municipals, no tothom està exempt de corrupció i nepotisme; malgrat disposar d'amplis catàlegs de bones pràctiques, no tothom vol o està en condicions d'implantar-les. Coherent amb la realitat política de les ciutats i alcaldes que admira, Barber aposta pel pragmatisme: "Solucions parcials, remeis adequats i bones pràctiques".

El llibre conté dos elements més que resulten interessants. D'una banda, cada capítol es tanca amb un breu apunt sobre alcaldes concrets. Una mena de galeria d'honor de grans regidors globals, summament interessant per la seva diversitat i, alhora, per un cert perfil compartit: "personalitat forta amb dosis d'arrogància i d'humor", "enfocament pragmàtic de la manera de governar", "voluntat d'involucrar-se" i "compromís amb la ciutat".

De l'altra, *Si els alcaldes...* suposa l'enèsima evidència del prestigi global de Barcelona. De fet, la versió catalana (coeditada per l'Ajuntament i potser això explica que es posin en pla d'igualtat, sense la necessària perspectiva històrica, les figures de Pasqual Maragall i Xavier Trias) té un pròleg exprés de l'autor, i l'exemple de la capital catalana apareix recurrentment al llarg del text. A les portes d'unes eleccions municipals, potser no seria accessori que les diferents candidatures tinguessin present el valor d'un reconeixement internacional que no s'hauria de malbaratar gratuïtament sinó que caldria conservar i incrementar. ♦♦

Geografia sentimental de Xuan Bello

JOAQUIM ARMENGOL

Xuan Bello és l'escriptor asturià més popular, amb una literatura prou potent per superar les barreres regionals idiomàtiques, tan estúpides i provincianes. És molt conegut també aquí a Catalunya, gràcies a llibres com *La neu i altres complements circumstancials* o la celebrada *Història universal de Paniceiros*, la més apreciada per la crítica i els lectors, totes elles ben traduïdes al català per Jordi Raventós i publicades a la magnífica Adesiara.

No acabo d'entendre, però, el sentit d'editar un llibre com *Unes quantes coses boniques*: un té la sensació que és una mena de recull de

textos i relats dispersos sense una significació gaire concreta. És veritat que la literatura s'ho permet tot i que, de vegades, prescindeix dels límits del propi món. I, qui sap, potser ha de ser així. Puc entendre que un escriu sense parar, però publicar em sembla tota una altra cosa. I és que la sensació final que deixa el llibre és la de calaix de sastre, de miscel·lània recollida, de la necessitat d'escriure per escriure, de publicar per publicar, de velles ressonàncies. I em temo que un llibre fet d'aquesta manera fixa els límits en el mateix llenguatge com a autèntic horitzó. Xuan Bello escriu prou bé i, per tant, en aquest sentit pot anar apilant somnis al paller de la realitat, com diria ell mateix, sense decebre els prosèlits. Però aquesta realitat crec

que té en l'oblit la tolerància literària que garanteix el judici del temps.

A *Unes quantes coses boniques* hi ha l'eco espargit de tota la geografia literària de Bello, una mescla de relats, reflexions, anècdotes personals, personatges, paisatges, moments puntuals, estades en ciutats i pobles (Baltimore, Barcelona, Paniceiros, Lisboa...), i records, els de la infància i també d'altres pròpiament inventats, que van nodrint la història d'una vida que vacil·la entre la memòria biogràfica i la ficció. Escletxes d'un mateix que evocuen les arrels d'un univers literari personal que mostra traces de la vida del narrador, passions físiques i magnífics referents poètics i intel·lectuals com Álvaro de Campos, Eliot, Poe, Eugénio de Andrade, Petrarca (al

UNES QUANTES COSES BONIQUES
XUAN BELLO
ADESIARA
TRAD. JORDI RAVENTÓS
116 PÀG. / 14 €

qual esmena la plana), Li Po, Borges, Cunqueiro, Vinyoli... Hi ha escriptors que tendeixen més a la forma que al fons, que en la construcció de la frase s'hi entreveu la finalitat, una manera de falsejar la realitat que obliga, però, a ser exquisit, gairebé perfecte. I no és el cas, em sembla. El preciosisme buscat i fins i tot l'humorisme, la gracieta amb cua final, pot irritar una mica. Encara que els paisatges originaris siguin els sentimentals i, per tant, el vincle amb el món que tenim, l'escriptura, si vol perdurar penso que hauria d'aspirar a no pertànyer a cap lloc. Diria que cap obra important es deixa tancar en un determinat terror. En fi, un llibre, aquest, la boniquesa del qual es troba, efectivament, en unes quantes coses. ♦♦